

TELEGRAFUL ROMÂN

Nr 102. ANULU XIV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste, cu bani gaț prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețului prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătescu pentru întreaga oră cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a două oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Săbiu, in 24 Dec. 1866 (5 Ian. 1867.)

Ordinaciunea imperatēscă din 28 Decembre 1866

privitoare la schimbările legii de întregirea ôstei din 29 Sept. 1858. In valôre pentru imperiulu întregu, afara de marginea militară. —

Luandu in consideratiune lips'a cea imperiôsa demonstrata de esperintiă, ca spre a immultî puterea armata a imperiului, suntu de a se face schimbări in legea pentru întregirea armatei din 29 Sept. 1858, prelânga rezerv'a unei regulări definitive pe venitoriu a întregirii ôstei pe cale constitutiunala, aflu de lipsa după ascultarea consiliului Meu de ministri a ordonă precum urmēza :

In decisiunile legii pentru întregirea ôstei dela 29 Sept. 1858 sa se faca urmatôrele schimbări, și adeca :

- 1) statur'a, care se cere in § 2. lit. b. are sa fie de cinci dieci și nouē policari, mesur'a Vienei, pentru tôte clasele de etate ;
- 2) Indatorirea de a intră in armata determinata in § 3. se reduce cu 3 ani ;
- 3) § 5. remane afara, in locul lui se otarasce, că toti indatoritii de a milită din clas'a antăiu, a două și a trei'a, deca se voru află apti de servitiulu militar, sa se inroleze fără de nici o conditiune in armata.

Fia-cărei specie de arme și fia-cărui corpu de trupe se voru împărți acei'a, cari se voru află mai apti pentru ele, luandu pre cătu se va putē in consideratiune și dorintiele asentatiloru.

Restulu după total'a acoperire a lipsei pentru armele speciale are a se transmite regimentulu din cerculu respectiv de întregire și după secernerea celor licentiați (punctu 9), după numerulu sortiei suntu de a se împărți pentru statulu de presentia (servitiu activu) la trupa, pentru deprinderea in arme, și de a se licentiă pâna candu se va arată lipsa, de ai conchiamă.

- 4) Datori'a de servitiu in armata in § 6 se schimba in servitiu de siēse ani la linia și siēse ani la rezerva, din cari din urma trei ani suntu meniti pentru rezerv'a dintăiu și trei pentru rezerv'a a două.

Feciorii, cari se afla in indatorirea servitiului de linia și cea de rezerv'a dintăiu formēza armat'a propria de câmpu respective de operatiune.

Despărțimentele create in tempu de resbelu din feciorii de rezerv'a a două au cu deosebire destinatiunea, de a face servitiile de garnisôna înlăuntrulu imperiului ; in tempu de nevoia potu fi in sa întrebuintati și afara de marginile imperiului.

- 5) Restrictiunea la darea concessiuniloru pentru calatorii cuprinsa in § 7. intra in valôre și fatia cu clas'a a trei'a de etate.

- 6) Opiria dela casatoria din § 8 are pe viitoriu valôre și pentru acei'a cari nu au trecut prestē clas'a a trei'a de etate.

- 7) Indigenii, cari după ce si-au terminatu studiile la unu gimnasia superioru publicu și provēditu cu dreptulu de publicitate, la o scôla reala superioră și la unu institutu de invatiementu de gradulu acestor'a și mai inaltu, deca voru intră de buna voia in armata, și voru putē documentă cu atestate bune atătu sporiulu cătu și purtareu loru morala, suntu :

a) in tempulu numai de pace indatorati a servi unu anu sub stēgu, după aceea potu sa-si caute de chiamarea loru in viētia, fiindu totu deodata dispensati de indatorirea servitiului mai departe, de linia și dela ori și ce exercitiu in arme ;

b) după decursulu anului acestui'a, deca se voru supune cu succesu buna esamenului statoritu pentru oficiari de rezerva, atunci la ocaziunea denumiriloru oficiriloru de rezerva voru fi cu deosebire considerati, in care catu in sa voru avea de a luă parte la trei exercitii de tomna in arme, din tempulu, cu care suntu datori de a servi in armata.

Si alti barbati culti, cari din caus'a specialitătēii loru in tempu de pace se bucura de licentiarē insemnata, deca si voru fi castigatu cunoscintiele cuviinciose pentru unu oficiaru de rezerva și voru fi facutu esamenu, bunu in fine deca voru fi luat parte la unu exercitiu de tomna in locul unui oficiaru cu rezultatu indelatoriu, potu fi denumiti de oficiari de rezerva. Ei au apoi mai

departe indatorirea, de a mai participă că oficiari inca și la alte două exercitii de tomna.

In tempu de resboiu au sa se întrebuinteze oficiarii de rezerva, după cum au indatorirea de a servi in armat'a de linia și de rezerva și pentru acoperirea lipselor obvenitôre la despărțimentele armatei de operatiune și la despărțimentele formate din rezerv'a a două.

- 8) Conditiunea statorita in § 13. la aa. se tiermuresce la indatorirea servitiului de linia și de rezerv'a dintăiu. Eliberarea concessa in § 14. acest'a la punctulu patru intra in valôre numai după trecerea peste a trei'a clasa de etate.

9) Eliberarea concessa in §§. 18—21 inclusive dela indatorirea de a intră in armata încēta. Licentieri duratôre in tempuri normale voru capată :

- a) oficiantii statului inclusive racticantii de conceptu jurati, ascultentii și elevii jurati dela autoritătēle statului ;
- b) Oficiantii bunurilor imperatesci private, familiare și avitiale, oficiantii fondurilor publice, a reprezentantiloru de țiera și de cercuri, a municipielor și comunitătiloru, căroru le este incredita administratiunea politica, deca pentru locurile de servitiu ale oficiantiloru de sub a) și b) se va recere documentarea despre terminarea studiiloru juristice și de stat ; professorii și invetiatorii dela institute de invatiementu publicu și provēdite cu dreptulu de publicitate, lângă cari suntu de a se adauge și scôlele populare, deca ei (invetiatorii) suntu asiedati cu statornicia de autoritatea scolară ; doctorii tuturor facultătiloru dela universitătēle austriaci, după aceea advocatii diplomati și notarii publici ;

e) Studentii ordinari și publici de la unu gimnasiu superioru, dela o scôla reala superioră și dela unu institutu egal și mai inaltu decâtu aceste, deca voru putē produce recerutele atestate de studii despre o partare morala și din obiectele de capetenia cu clase de eminentia, mai departe doctorandii și candidatii de profesura la gimnasii și scôle reale ;

f) posesorii de întreprinderi mai mari de industria și negociu, deca este de lipsa presentia loru la purtareu trebei.

g) proprietarii de economii rurale ereditate, deca au pre acele domiciliulu (locuintia) loru ordinaria, deca in si porta economi'a și deca venitulu economiei e de ajunsu spre a nutri o familia de cinci persône, fara de a întrece impatratulu unui asemenea venitu.

Atari licentiați pre durata mai îndelunga se voru conchiamă in cei dintăiu trei ani ai servitiului, in fiecare anu cinci septamăni, spre a se cualifică militaresce, afara de acest'a numai in tempu de resboiu se voru mai conchiamă.

- 10) Cei licentiați pe durata pre cum și cei din rezerva pâna atunci pâna cându suntu chiamati sub stēgu, in afaceri de dreptu și in lucruri criminale, stau sub jurisdictiunile ordinare civile, afara deca cineva comite o crima și delictu militar.

Ier deca au trecut prestē clas'a a trei'a de etate nu li se face nici o pedeca, din caus'a legaturēi militare, la casatoria, sei întielege in sa, ca detori'a de a milită inca sa nu patimēscă nimic'a.

- 11) Vre o eliberare prin depunerea vre unei tacse nu e iertata.

Dara acel'a carele si-a implinitu detori'a de a servi in armata se admite că supliitoriu alu fratelui seu chiamatu la asentare, și deca acest'a servesce deja, atunci pentru implinirea servitiului celu mai are elu de implinitu.

- 12) § 31. e de a se modifică in întielesulu punctului de mai înainte 11, § 33 in întielesulu punctului 3.

13) Asentarea de urmatori după § 34 are sa cada, totu asiă asentarea de suplinitori după § 43.

14) Din servitiulu armatei și ante de implinirea tempului de servitiu se va demite unu rezervistu din a două rezerva, deca uniculu frate alu seu este inrolatu și sustinerea parintiloru, mosiloru seu suroriloru atârna dela rezervistu.

15) Esceptiunife de pâna acum la întregirea armatei din Tirolu, cetătea Trieste și tinutu, cerculu Cattaro și continentulu dela Ragusa cu respectu la servitiile loru speciale de pâna acum, remănu neatinsē.

- 16) Regulărei definitive a întregirii ôstei remane rezervatu statorirea și esecutarea principiului, că puterea armata a im-

perului sa se p \acute{o} ta aduce la inaltime corespunditoare prin instituirea unei militie (Landwehr) destinate pentru ap \acute{e} rar \acute{e} a t \acute{e} rei, carea sa se acluda l \acute{a} nga rezerv \acute{a} a d \acute{o} u \acute{a} .

Cu punerea in lucrare a acestei ordinatiuni, care are sa intre in vi \acute{e} tia din d \acute{u} a public \acute{a} rei, se voru incredint \acute{a} s \acute{i} imperiului autorit \acute{a} tile centrale, care voru emite ordonantiele de lipsa la executarea s \acute{i} la transactiunea dela decisiunile cele vechi foste p \acute{a} na acum in val \acute{o} re la cele n \acute{o} ue de acum.

Vien \acute{a} 28 Decembre 1866.

Franciscu Iosifu m. p.

Conte Belcredi m. p.

Br. de Iohn m. p.

la pr. n. ordinatiune

Bernhard cav. de Meyer m. p.

Sabiu 23 Decembre.

Serbatorile Creciunului sunt inainte usiloru. Cu c \acute{a} ta bucuria asc \acute{e} pta pruncii, sa v \acute{e} da ce le aduce angerulu, pentruca au fostu buni s \acute{i} s \acute{a} u silitu sa faca numai bucuria parintiloru, implinindu-s \acute{i} detoriile loru. S \acute{i} pop \acute{o} rele si-au creciunele loru, s \acute{i} angerulu loru le aduce c \acute{a} te ce-va bunu, candu se sci \acute{u} purt \acute{a} bine pre terenele loru. Nimic \acute{a} s \acute{e} u ce e s \acute{i} mai reu, s \acute{u} perare in \acute{s} a le aduce angerulu candu ele nu asculta s \acute{i} nu implinescu obligamintele impuse de mam \acute{a} comuna a loru. Noi romanii s \acute{i} in specia cei gr. resariteni la anul 1864 ne-amu bucuratu de Metropoli \acute{a} at \acute{a} tu de dorit \acute{a} ; la 1865 ne-amu bucuratu cu totii de pasulu celu solidariu s \acute{i} demnu de t \acute{o} ta stim \acute{a} alu adev \acute{e} ratiloru reprezentanti ai natiunei la diet \acute{a} din Clusiu. Acum in \acute{s} a pentru astadata, copiii cei rei au f \acute{a} cutu, c \acute{a} dimpreuna cu ei s \acute{i} cei buni sa aiba superare s \acute{i} intristare s \acute{i} se intielege ca s \acute{i} natiunea, mam \acute{a} n \acute{o} stra comuna.

Noi carii in cele din urma nu diferim in p \acute{u} ncipii, dupa cum s \acute{a} ved \acute{i} tu de cine a vrutu se v \acute{e} da; noi carii suntemu asemenea gelosi de autonomi \acute{a} patriei n \acute{o} stre s \acute{i} de esistint \acute{a} n \acute{o} stra natiunala; noi carii in anulu espiratu ama aprobatu pre romanii regalisti s \acute{i} deputati la diet \acute{a} mai susu amintita, sa avemu at \acute{a} tea nepl \acute{a} ceri din simpl \acute{a} cauza, c \acute{a} ce nu putemu las \acute{a} sa se ignoreze actulu sevarsitu de acei \acute{a} s \acute{i} asemenea acte. Eata ce diceau acei \acute{a} :

„Momentuositatea obiectului pusu la desbatere prin prea inaltulu rescriptu d \acute{n} 1 Sept. 1865, care atinge asi \acute{a} de apr \acute{o} p \acute{e} independint \acute{a} patriei, pretinde compunerea unei reprezentant \acute{e} , despre carea sa se p \acute{o} ta presupune cu anima liniscita, ca ea e eflusulu increderi publice a t \acute{e} rei intregi, s \acute{i} intru adev \acute{e} ru e apta de a represent \acute{a} dorint \acute{a} t \acute{e} rei.“

„De aicea urm \acute{e} za, ca o revisiune a uniunei conchisa de diet \acute{a} presenta aru sustin \acute{e} opiniunea publica, cumca precum in anulu 1848 s \acute{a} adusu articolulu despre uniunea Transilvaniei cu Ungari \acute{a} f \acute{a} ra concursulu s \acute{i} invoirea natiunei rom \acute{a} ne, asi \acute{a} s \acute{i} astadi revisiunea lui s \acute{a} ru privi de urmata f \acute{a} ra participarea natiunei rom \acute{a} ne, care c \acute{a} atare nu este chiamata s \acute{i} representata indiet \acute{a} presenta.“

I \acute{e} ra mai la vale totu in a \acute{e} lu actu se rugara de Majestatea Sea „a releg \acute{a} cestiunea privit \acute{o} re la uniunea Transilvaniei cu Ungari \acute{a} la o dieta ardel \acute{e} na conchiamata pe o basa corespundit \acute{o} ria de o pot \acute{r} iva at \acute{a} tu direriteloru interese ale t \acute{e} rei, c \acute{a} tu s \acute{i} a dreptulu publicu ardel \acute{e} nu restituitu prin pr. inalt \acute{a} diploma imperat \acute{e} sca din 20 Octobre 1860, amplificata s \acute{i} recunoscutu din nou prin articolulu I de lege din anulu 1863.“

Dara sa sper \acute{a} mu ca lucrulu se va l \acute{a} mur \acute{i} s \acute{i} disparitatea pe p \acute{a} rer \acute{i} va per \acute{i} c \acute{a} fumulu s \acute{i} cu P. nostru Motropolitu vomu put \acute{e} dice: „inteligint \acute{a} rom \acute{a} ni suntu unu trup \acute{u} s \acute{i} unu sufletu in caus \acute{a} natiunala.“ (v. nr. 95 din a. tr.) —

Telegramulu ce a sositu in \acute{s} a alalta eri aci in Sabiu ni-a adusu scirea dupa care accept \acute{a} lumea politisatore cu at \acute{a} t \acute{a} sete In acestu telegramu ni se spune pre scurtu, ca in 2 Ianuariu n. au es \acute{i} tu o patenta, in carea regimulu spune ca a f \acute{a} cutu o introducere de pertrat \acute{a} ri cu reprezentantii tieriloru cor \acute{o} nei unguresci. Cu privire la starea pertrat \acute{a} rei s \acute{i} cu scopu de a ajunge la o cur \acute{e} nda deslegare a unei probleme at \acute{a} tu de moment \acute{o} se, au decisu Imperatulu, a conchiam \acute{a} la conlucrare s \acute{i} pre reprezentantii celorlalte regate s \acute{i} tieri. Imperatulu tine de cea dint \acute{a} iu s \acute{i} cea mai s \acute{a} nta a sea detoria a nu se abate intru nimic \acute{a} dela tint \acute{a} de a asigur \acute{a} esistint \acute{a} monarchiei. Referintiele tempului s \acute{i} situatiunea imperiului ceru, c \acute{a} cestiunile constitutiunale sa se termine in tempulu celu mai scurtu s \acute{i} asi \acute{a} res \acute{o} lv \acute{e} rea asupr \acute{a} diferiteloru opini \acute{u} ni de dreptu s \acute{i} pretensiuni din partea tieriloru de cor \acute{o} na ne unguresci sa se faca in o adunare comuna. Imperatulu asi \acute{a} dara este motivatu de a adun \acute{a} pre reprezentantii tieriloru neunguresci in o adunare estraordinaria de senatu imperialu, convocandu totuodata s \acute{i} cas \acute{a} de susu. Deci spre acestu sfersitu ordina: dis \acute{o} lv \acute{e} rea dietelor \acute{u} neunguresci de p \acute{a} na aci, pentruca periodulu de si \acute{o} se ani se termina, alegeri n \acute{o} ve pentru diete s \acute{i} convocarea acestor \acute{a} pre 11 Februariu. Dietele aceste nu voru av \acute{e} alta de f \acute{a} cutu, dec \acute{a} tu de a alege deputati pentru adunarea cea estraordinaria a senatulu imperialu. Pre 25 Februariu senatulu imperialu estraordinariu este convocat \acute{u} la Vien \acute{a} . Unic \acute{a} cestiune de pertractatu va fi cestiunea constitutiunala.

Acest \acute{a} aru fi asi \acute{a} dara unu passu nou diu programulu celu secretu alu regimului.

Convocarea dietelor \acute{u} de dincolo de Lait \acute{a} in t \acute{o} mn \acute{a} trecuta se par \acute{e} a ne aret \acute{a} unde inclina guvernulu. Dietele jucara iute ce avura din m \acute{a} na, asi \acute{a} inc \acute{a} tu guvernulu sciea acum dela care ce se astepte. Asi \acute{a} dupa Gr. Tel. vedemu ca cu ocasiunea desbaterei adreselor \acute{u} in diet \acute{a} Austriei de josu ministeriulu a avutu 46 voturi contra s \acute{i} numai 8 pro, in Austri \acute{a} de susu 34 contra s \acute{i} numai 8 pro, in Silesi \acute{a} 30 contra s \acute{i} numai 1 pro, in Salisburg 26 contra s \acute{i} 6 pro, in Bucovin \acute{a} 15 contra s \acute{i} 11 pro, in Carinthi \acute{a} 28 contra s \acute{i} 3 pro, in Moravi \acute{a} 48 contra s \acute{i} 46 pro, Stiri \acute{a} 61 contra s \acute{i} 2 pro, in Boemi \acute{a} 96 contra s \acute{i} 126 pro, in Galiti \acute{a} 40 contra s \acute{i} 84 pro. In suma putemu se d \acute{i} cemu, ca d \acute{o} ue diete au votatu in majoritate pentru ministeriu, d \acute{o} ue apr \acute{o} p \acute{e} de jumetate s \acute{i} celelalte in majorit \acute{a} ti mari contra ministeriului. D \acute{e} ca vomu trage in cumpana c \acute{a} majoritatea contrariloru precum s \acute{i} minoritatea amiciloru lui Belcredi nu au purcesu din unulu s \acute{i} ace-lasi p \acute{r} incipiu s \acute{i} d \acute{e} ca vomu cuet \acute{a} ca in unu statu constitutiunala in fati \acute{a} at \acute{a} roru rezultate, ministeriulu nu p $\acute{o$ te face alta dec \acute{a} tu s \acute{a} u se repasi \acute{e} sca s \acute{i} se faca locu altui \acute{a} , s \acute{e} u sa dis \acute{o} lv \acute{e} dietele, atunci pasiulu celu nou alu ministeriului lu afl \acute{a} mu cu at \acute{a} t \acute{a} mai corectu cu c \acute{a} tu de alta parte s \acute{i} terminulu dietelor \acute{u} alese de mai inainte espir \acute{a} . Bine aru fi sa nu aiba nimenea ocasiune a se tangu \acute{i} asupr \acute{a} imprudentiei, cum se tanguie nemtii centralistii din tempulu lui Schmerling, pentru ca nu a folositu tempulu mai bine. C \acute{e} ea-ce putemu dice in \acute{s} a este ca s \acute{o} rtea reconstituirei monarchiei, s \acute{i} ca pre ce base se va face reconstituirea este mai multu in m \acute{a} nile guvernului c \acute{a} mai inainte, pentruca scimu noi cine voru veni in n \acute{o} uele diete? mai fi-va s \acute{i} in acele centralismulus \acute{e} u alta sistema asi \acute{a} de tare c \acute{a} in celelalte? cari suntu in \acute{s} a intentiunile finale ale ministeriului iara suntu pre unu tempu ascunse s \acute{i} d \acute{e} ca aru fi sa indreptat \acute{e} sca la supunerea unui dualismu, atunci acest \acute{a} o aru put \acute{e} deduce cine-va numai din espressiunea „dietelor \acute{u} neunguresci“, de care se folosesce patent \acute{a} .

Inca o reflexiune.

Sabiu in 22 Decembre,

Dupa cum s \acute{a} ved \acute{i} tu, redactiunea acest \acute{a} a publicatu a c \acute{t} e a u t e n t i c e in nrii foiei sele din urma, privitorie la cestiunea n \acute{o} stra natiunala. Nu amu cercatu mai nainte, dupa cum ni s \acute{a} imputatutu, s \acute{i} nu vomu cerc \acute{a} nici acum, a obrude opiniunile n \acute{o} stre nimenui. Toti \acute{o} menii de buna credintia sa judece despre noi s \acute{i} despre procederea n \acute{o} stra, d \acute{e} ca amu fostu s \acute{i} d \acute{e} ca suntemu noi vinovati, pentruca nu vrem \acute{u} sa fac \acute{o} mu unu amalgamu de cause din caus \acute{a} n \acute{o} stra natiunala, impestri \acute{t} andu-o cu de totu felulu, ci remanemu pre l \acute{a} nga o procedere sistematica s \acute{i} vrem \acute{u} sa pastr \acute{a} mu, basati pre indatoririle natiunali s \acute{i} pre legi sanctionate, terenulu ce ne este cu multu mai favoritoriu, dec \acute{a} tu clatinarea in ventu, c \acute{a} rei amu fostu espusi p \acute{a} na la 1861, dar cu deosebire p \acute{a} na la 1848.

Inca o reflexiune in \acute{s} a ne vedemu constrinsi a face la unele afirm \acute{a} ri f \acute{a} ra de nici unu temei \acute{u} , aduse in o corespundintia a „Concordiei“ nr. 97 sub titulu: „Din Transilvania“. Corespundintele vorbesce, intre alte s \acute{i} despre conferint \acute{a} confidentiala din Alb \acute{a} -Juli \acute{a} s \acute{i} dice: „Unulu dintre membrii acelei sfaturi o caracteris \acute{a} pre aceea in scris \acute{o} rea sea de dtto 31 Augustu asi \acute{a} : „Asta data iara me amu convinsu, cumca d \acute{t} a ai unu presimtiu f \acute{o} rte bunu, ti-ai crutiatu sanetatea s \acute{i} nu ai fostu silitu sa bei pre t \acute{o} ta d \acute{u} a c \acute{a} te 5—6 dose de veninu, precum s \acute{a} intemplatu cu c \acute{a} ti-va dintre noi etc. P. in urma li-a d \acute{i} su ca ei voru d \acute{a} s \acute{e} ma inainte lui Ddieu s \acute{i} a natiunei.“

Eramu acolo la adunarea generala a Asociatiunei in Alb \acute{a} -Juli \acute{a} s \acute{i} trebuie sa fac \acute{o} mu atentu pre corespundintele Concordiei, ca din propri \acute{a} -ne intuitiune nu amu pututu castig \acute{a} convingerea, ca aru fi beutu pre acolo cine-va dose de veninu pentru caus \acute{a} natiunala. C \acute{e} lu ce a scrisu corespundintelui se vede a-si contradice s \acute{i} pentru aceea, pentruca b \acute{e} ndu cine-va 5—6 dose de veninu, d \acute{e} ca nu m \acute{o} re celu put \acute{i} nu nisce schime dedurere trebuie sa faca. S \acute{i} d \acute{e} ca cum-va convingerea n \acute{o} stra nu aru fi cui-va de \acute{e} ajunsu, atunci dupa o scris \acute{o} re a unui escelentu barbatu rom \acute{a} nu, ce ni s \acute{a} datu ocasiune sa o cetim \acute{u} , putemu incredint \acute{a} pre ori s \acute{i} ce rom \acute{a} nu din t \acute{o} ta lumea rom \acute{a} na, s \acute{i} pre ori s \acute{i} cine, ca acolo nu a avutu nimenea sa inghita nici o dosa de veninu, nici nu s \acute{a} intemplatu nici o disputa infocata p \acute{a} na la cutite, precum vrea dlu Baritiu sa asigure pre unii \acute{o} meni pre la Zernesci. Din contra din susu mentionat \acute{a} scris \acute{o} re a susu laudatulu barbatu escelente se vede l \acute{a} muritu, cum Acest \acute{a} cu placere constat \acute{e} za, ca in totu decursulu adun \acute{e} rei nu a fostu intre nimenea nici unu conflictu s \acute{i} prin urmare nici nu au pututu avea cine-va \acute{o} nsa de a vorbi despre unu conflictu, care s \acute{a} ru fi intemplatu in Alb \acute{a} -Juli \acute{a} .

Adunarea Societ \acute{a} tiei rom \acute{a} ne de cultura din Aradu.

A r a d u 29 Decembre. (E s t r a s u d i n „Arad. Zt g.“) In estu anu s \acute{a} tinutu adunarea generala a Societ \acute{a} tiei de cultura

române din Aradu, carea fu foarte tare cercetata, in 27 și 28 Decembre in sal'a cea mare a comitatului. Dupa deschiderea adunării prin presedintele societății acum de nou alesu pre alti trei ani, Ilustritatea Sea Dlu Episcopu gr. or. Procopiu Ivacicovicu, carele in o cuventare scurta, intre aplausele cele sgototose, espuse rezultatul activității sele de unu anu de dle, se sculă Dlu Davidu Nicóra, judele scaunulu din Agrisiu și multiamii in numele adunării generale in cuvinte foarte caldurate pentru sirguinti'a cea plina de succese dovedita din partea Ilustrității Sele.

Dupa acést'a veni rendulu la alegerea vicepresedintiloru. Ilustritatea Sea dlu comite supremu Georgiu Pop'a au multiamitu pentru demnitatea de vicepresedinte, declarandu, ca nu pôte fi vicepresedintele unei societăți, la carea se funcționeze totodata și că comisariu regiu. In urm'a cărei declarări se alesera dd. Ioann Șorbanu, Capitanulu supremu alu Districtului Chiórluului de întâiulu și dlu Sigismundu Popovicu, alu doilea vice-comite in comitatulu Aradului de alu doilea vicepresedinte.

Fiindca au espiratu și tempulu funcționării notariloru societății dd. Ioann Popovicu Desseanu și alu Mironu Romanu și acesteia au și resignatu, s'au alesu in loculu loru dd. Moise Bogșianu parochu in Curticiu și Asessoru cons. și Michailu Besianu vice fiscalu comitatensu.

Dupa acést'a a urmatu cetirea raportului directoratului despre activitatea sea de pâna acum, spre a cărei esaminare s'a alesu patru comitete deosebite și adeva:

- pentru esaminarea socotelor;
- pentru statorirea bugetului;
- pentru esaminarea celorlalte puncte ale raportului anulu și in fine
- pentru esaminarea testamentului reposatului Iov'a Cresticiu, fia-cărni din aceste comitete li s'a datu câte unu membru din directoratu, spre a dá deslusirile cuviinciose.

De odata vinu mai multe motiuni, ce se îndrepta la comisiuni spre a face rapórtu motivate asupra-le la tempulu seu.

Dupa acést'a s'a cetitu catalogulu numelor acelor membri, cari si-au inoiu obligamentele loru pre alti trei ani mai departe. Terminandu-se și acést'a vice-fiscalulu Mich. Besianu au tinutu o disertatiune foarte interesanta despre „datinele dela inmormentările romanilor vechi, și românilor de astadi.“ Dupa disertatiunea acést'a, cele mai multe datini de inmormentare ale romanilor vechi se afla la țieranimea româna pâna astadi. Disertatorulu, carele afla spriginita afirmatiunea sea de neamurate dicere clasice latine și de autori francesci, precum și de esperinti'a de tóte dilele, adauge, ca deca poporul românu in decursulu atâtoru sute de ani si-aru fi și perdutu prin limba și portu caracterulu seu romanu, obiceiurile aceste tradiționale singure aru fi in stare de a întâri, ca români seu „valachii“ de astadi suntu de origine romana. Dealtmintrea disertatorulu nu uita ca și la alte confessiuni crestine se afla asemenea datini d. e. inmormentarea cu lumini, faclii, musica, predici etc. Aceste a fostu și la romanii pagâni și nu-si au originea in period'a crestina.

Acést'a disertatiune preste totu interesanta au avutu numai acelu defectu, ca a fostu pré lunga, pentru ca a ocupatu doue ore întregi.

Dupa incheierea disertatiunii s'a risipitu adunarea spre a continuá a dou'a di Vineri in 28 consultările.

In acést'a di s'a luat dupe deschiderea ședintiei repotele comisiuniloru. Unele din aceste au provocatu discussiuni veemente.

— Ans'a la discussiune infocata a datu intre alte și impregiurarea, ca de-si M. S. au incuviintiatu societății intrebuintiarea limbei române in tóte agendele sele oficióse, statutele s'au retransmisu dela locurile mai inalte, cu cuventu, ca spre a capetá aprobarea trebuie sa se astérna și traducerea in limb'a magiara.

Dupa acést'a au venitu la desbatere raportulu comisiunii la esaminarea procederei comitetului directoratului in privinti'a testamentului lui Iov'a Cresticiu. Procederea fu incuviintiata și se decise, că pentru reposatulu, carele și testá tóta averea societății sa se faca in totu auulu unu parastasu, sa se procure portretulu lui pentru societate și la mormentu sa i se puna o cruce cá mormentu.

In fine s'a alesu membri pentru directoratu. Alegerea cadu pre Antoniu de Mocioni pres.; Mironu Romanu vicepres.; Ioann Misiu casieriu; Florianu Vargha controlor; Mich. Besianu fiscalu; Ioann Goldisiu notariu. Paulu Draga bibliotecariu. Presedintele tine dupe tóte aceste o cuventare scurta și adunarea se disolve intre strigări de vivate.

Brasiovu, 18/30 Decembre

On. Dle Redactoru! Viu a descrie pré pe scurtu o petrecere la mormentu a unui capitanu pensiunatu din vecin'a Romania. Acés'a o facu din intentiunea aceea că sa vadia fratii Români de dincolo, ca barbatii lor si aici si au onórea din urma, de care este demnu atare barbatu alu Dloru de o parte, pe de alta ca on.

c. r. comanda militara de aici, a datu tóte onorile din urma cuviinciose acelu soldatu românu cá si unui austriacu.

De vr'o câtu-va tempu petrecendu pe aici Capitanulu dlu Dimitrie Budisteanu, intrasé in Societatea Românilor din cetatea Brasiovlui, densulu prin purtarea sea sociala, sciú a-si atrage stim'a acestor'a a tuturoru.

Joi in 15 ale acesteia dupe o petrecere de mai multe ore in casin'a româna, esindu pre la 9 ore, spre a se întorná cátra casa, pe drumu lu ajunsé apopleși'a și asiá ór'a cea din urma a vietii sale.

Dni negutiatori români se ingrijira acum, cá acestu adormitu sa nu fia lipsitu de onorile ce i se cuvine unu ostasiu de rangulu seu, nici aici in patria streina. Dreptu aceea facendu cunoscuta Dlu Ioann Padure on. Comande c. r. a garnisónei de aici a demnului Regimentu c. r. Gondrecourt, intemplantu cea trista, acést'a orendu, cá pre lângu corpulu ofierescu se ia parte la petrecerea inmormentării Capitanului românu și o compania de feciori și band'a militara in parad'a cuvenita.

Petrecerea dara fu imposanta, ea se esecutá adi pre la 3 ore dupe prandiu, erá condusa de tóta preotimea româna ortodoxa din Brasiovu; urmata de onorat'a Eforie, de corpulu professoralu, de on. ampioiati și literati de elit'a dd. negutiatori și Domne și de alti Domni ai confessiuniloru deosebite din Brasiovu, cum și de poporul de rendu, care sub intonarea musicei pornindu din suburbiulu de josu prin mijoculu cetății in suburbiulu de susu la cintirimulu dla Sf. Nicolae, și pre lângu servitiile prescise s'a inmormentatu. Fia-i țierân'a usióra!

— In momentele din urma sosi și unu fiu alu reposatului, carele inca e capitanu in armat'a româna. Impresiunea ce a făcutu condolentia sociloru de arme austriaci fatia cu unu fiuu a lui Marte din Romani'a, asupr'a românilor de aici, pre lângu tóta tristarea pentru reposatulu, este mangaitória.

Protocolulu XXVIII.

luatu in 6/18 Novembre anulu 1866 despre ședinti'a ordinaria tinuta din partea directiunii Asociatiunii nationale de Aradu pentru cultur'a poporulu românu, sub presedinti'a Domnului directoru secundariu Sigismundu Popovicu, fiindu de fatia DD. asesori directiunari: Ioane Ratiu, Ioane Berceanu, Dr. Atanasiu Sian-doru, Lazaru Ioanescu, Ioane P. Deseanu și notariulu Ioane Goldisiu.

243. S'au fostu precetitu și autentiatu protocolulu ședintiei ordinaria tinute in 23/3 Novembre 1866.

233. D. Ioane P. Deseanu cu privire la determinatiunea adusa in ședinti'a trecuta (XXVII.) sub numerulu 230 pottesce ca D. Simeonu Bic'a sa se stérge din numerulu membriloru Asociatiunii și spre acestu scopu in intielesulu §-lui 19 lit. c), a Regulamentului casei care sa se defiga unu terminu de ședintia deschilinita și sa se chame toti membrii directiunii.

Determinatu: In privinti'a stramutării decisului mentionatu fatia cu persón'a Dlui Simeonu Bic'a se defige diu'a 26/14 Decembre a anului curente ca diu'a premergátore a adunării generale in care se sperédia ca și membrii directiunali mai indepartati voru fi de fatia.

245. Ioane Goldisiu in intielesulu decisului de sub numerulu 234 a ședintiei trecute produce contractulu compusu in privinti'a cortelului interimalu alu directiunii spre aprobare.

Determinatu: Se aprobédia și subscrie.

246. D. Demetriu Bozganu c. r. capelanu castrensu voidu a fi și mai departe membru alu Asociatiunii au tramisu 10 fl. cá ofertu pre trei ani urmatori adeva dela 1 Maiu 1869.

Determinatu: Se primesce in numerulu membriloru și in privinti'a cercării perceptiunii ofertului din anulu trecut, atinsu in epistol'a Domniei sele epistol'a se predá perceptoratului, avendu a face la tempulu seu aretare despre cele aflate.

247. D. Lazaru Ionescu din partea dlui Ioane Siorbanu capitanu supremu alu cetatei de pétra, carele voiesce sa fia membru, și mai departe a primitu unu ofertu de 50 fl. v. a. cá capitanu pentru totadéun'a.

Determinatu: Capitalulu de 50 fl. in bani gat'a dedusu se transpune la perceptoratu.

248. D. Ioane P. Deseanu in urmarea reposării lui Iov'a Cresticiu propune in loculu aceluasi de colectante pentru cerculu Siriei pre D. Stefanu Siorbanu jurasoru comitatensu și titulariu jude.

Determinatu: Propunerea e primita și D. Stefanu Siorbanu se denumesce de colectante, fiindu acést'a decisiune cu Dsea a se comunicá.

249. Din partea Dlui Lazaru Ionescu se face intrebare in privinti'a vendiării casei Asociatiunii din Siri'a

Determinatu: Fiindu aprópe terminulu adunării generale, cu care ocaziune și acestu obiectu se va puté pertractá. vendiarea de astadata se amana.

250. Notariulu directiunii substerne epistolele stipendiatiloru Dimitriu Antonescu și Vladu Spataru pentru tramiterea ratei a dóu'a; mai departe recursurile studentiloru gimnasiali Vasiliu Olariu, Mihailu Veliciu, Michailu Sturz'a și Franciscu Hobanu.

Determinatu; Recursurile noilor recurenti se predau notariului spre a le referá la tempulu seu, iara epistolele lui Demetriu Antonescu si Vladu Spataru perceptoratului spre acomodarea dispositionilor de mai înainte.

Cu aceste protocolulu s'a incheiatu si autenticatu. d. c. m. s.
Ioane Goldisiu not. direct.

Ungaria. Din Pest'a inregistrámu spre sciintia publicului despre o deputatiune de mústra tramisa din partea cetátiienilor de aci spre a gratulá pre Franciscu Deák de anulu nou. Mai adaugemu si aceea ca deputatii dietali fára deosebire de partida in corpore au fácutu asiá si in fine si membrii casei de susu iara in corpore. Deputatiunea cetátiienilor i-au rostitu urmatóarele:

„Ranele tieriei sunt adenci si periculóse; noi avemu datorint'a de a ne consultá despre vindecarea raneloru acestor'a, — si mediculu carele are sa vindece o rana grea, nu intréba mai întâiu, care mána a adusu ran'a? — ci: ce felu de medicina o aru putea vindecá mai bine?”

Aceste cuvinte le-ai vorbitu DTa, stimate patrióte, in siedint'a casei de josu din 6 Decembre candu ai vorbitu pentru aperiarea propositiunilor, pre cari le-ai asternutu (pusu) pre mas'a dieitei in urm'a ultimului rescriptu gratiosu.

Si cuvintele acestea putine nu forméza numai o icóna viua a situatiunei nóstre celei triste si fatale, ci caracteriséza totudeodata si problem'a cea totu asiá de insemnata si fórté dificila a reprezentantiloru natiunei nóstre. Da, ranele, care s'au adusu tieriei prin aceea, cá s'au suspendatu drepturile si constitutiunea natiunei prin o sentintia arbitraria unilateralá, si cari au crescutu in continu prin absolutismulu carele a duratu trei ani, ranele acestea ascépta o vindecare inte, cátu mai curendu, cá sa nu piéra natiunea de totu de durerea lorú cea cumplita, si sa se intemple, ce ai dísu iara DTa si de care sa ne padiésca Ddieu! — mórtea, dupa earea nu mai urméza invierea.

Tóte acestea le simte si le scie natiunea intréga; acést'a o simtiescu si o sciu toticetátiieni opidului Pest'a.

Simtiemintele acestea si tinerea lorú strinsa si neclatita de legile patriei au condusu cetátiienimea opidului Pest'a, candu se adresá la pragulu sesiunei acesteia pentru unu scopu asiá importantu cátra DTa, si te-au chiamatu pre DTa de talmacitoriu alu simtiemintelorú si dorintelorú lorú, — pre DTa, mediculu celu mare alu natiunei, intieptulu patriei, consultatoriulu celu sinceru alu patriei si corónei.

Cetátiienimea opidului Pest'a a fácutu acést'a in credint'a si convictiunea neschimbata, ca DTale, carele Ti-ai consacratu rón'a patriei, carele in dílele bune si rele ale natiunei ai persistatu cu soliditate neschimbata pe terenu legalu, carele simti adencu si cunosci asiá bine ranele, ce s'au adusu legilorú nóstre, constitutiunei nóstre si fericirei tieriei, ca DTale, dicemu, Ti va succede, a inventá mijlócele acelea, care sunt apte, de a vindecá ranele acelea, de a restitui increderea cea sguduita intre domnitoriu si poporu, si de a intemeiá iara de nou fericirea spirituala si materiala a tieriei.

Principiele acelea sublime si motivele ponderóse, pre cari Te ai straduitu DTa Preavenerabile patrióte, a le defendá a le apará cu barbatia in siedint'a casei de josu din 6 Decembre, asiá nobilu, asiá evidinte pentru binele patriei si alu tronului si ale aduce la valóre, si cari au capatatu prin proiectulu de adresa, celu dejá publicatu, o espressiune viua si classica, — principiele acelea a rectificatu de nou in modulu celu mai splendidu increderea si sperantiele cetátiienimei — cari totu deodata suntú increderea si sperantiele intregi natiuni. —

Primesce dara, Preavenerabile patrióte, profund'a si sincer'a multiamita a cetátiienilorú din Pest'a, cari au luatú parte deplina la opiniunile, principiele si dorintiele ce le-ati exprimatú intr'unu modu asiá evidinte mai de multu cátu si acum'a mai de curendu si earta-ne, a mai adauge la espressiunea acést'a repetita a deplinei nóstre increderi si multiamiri inca cátra parintele cerescu unie'a rugare, cá luptele DTale cele barbatiesci spriginite de reprezentantii poporului cu entusiasmu patrioticu, insotite de binecuventári sa fia cátu mai curendu incoronate de succesu duratoriu spre binele patriei.

Domnulu sa te binecuvinte, Venerabile patrióte, Ddieu sa te fna inca multi ani pentru natiunea multiamitóre.

Principatele románe unite.

Bucuresci 19 Decembre.

Eri, la 1 óra dupa amédi, Mari'a Sea incunjuratu de Dnii ministri, de cas'a sea militara si civila, a a primitu in sal'a tronului deputatiunea Camerei sare ia infatisiatu adres'a: D. Lascaru Catargiu, presiedintele Adunárei; a cetitu adres'a. (Publicata si de noi in nrulu trecutú.) —

La care Mari'a Sea a respunsu, in urmatóarele:

„Domniloru!”

„Ve multiamescu din tóta anim'a pentru urárilé si pentru simtiemintele sincere ce-mi exprimatú cá reprezentantii ai natiunei.

Primescu cu fericire acésta adresa, care-mi este o dovada despre bunele dispositii de cari este animatu corpulu legiuitoriu si care mi afirma ca nu veti intardiá a realisá aceste cuvinte in fapte.

„Cátu pentru mine, me veti gasi díu'a si nóptea la lucru, si voiu jertfi totulu pentru cá sa implinescu cu mandria si consciintia frumós'a missiune ce tíer'a mi-a incredintiatu, si sa-i asigurú fericirea si prosperitatea.”

„Reform'a.”

Varietáti.

* Societatea de lectura a junimei románe din Oradea-mare invita la prenumeratiune la „Fenice”, unu almanacu originale, pre care are de cugetu alu edá susu mentionat'a societate de lectura, cu scopu de a stárni interesulu la lectur'a romána. Pretiulu acestui Almanacu va fi pentru Austria 1 fl. pentru Romania 4 sfanti. Bani de prenumeratiune suntú de a se tramite in epistole francate la díu conducatoriu alu societátiiei Justinu Popfíu. „Almanaculu” va fi de 16—18 cóle si va cuprinde trei novele, mai multe poesii originali, istori'a societátiiei si unu estrasu din statute. Va esi cu inceputulu lui Fauru 1867.

* (Revisiunile Domnitoriuului din Romania.) Dílele trecute, Domnitoriuulu Carolu I a visitatu curtile si tribunalele din capitala. Acestu inaltu si frumosu esemplu datu de M. Sea a fostu aplaudatu cu ardóre si recunoscintia de tíer'a intréga, si elu nu va intardiá a aduce rezultate binefacatóre. M. Sea a remasu fórté nemultiamitu de unele curti si tribunale din Bucuresci unde, in contr'a regulamentulu, de si órele erau inaintate, audientiele nu se incepusera inca, si magistratii insii nu venisera la posturile lorú. M. Sea a exprimatú netu tóta nemultiamirea ce ia causatu o stare de lucruri asiá de vatamátoria la bun'a administratiune a justitiei.

* (Unu Cresu). Nu demultu au muritu in Padur'a unu anume Camerini, dupa carele au remasu o avere de 42 milióne (lire?). Parlea cea mai mare o mostenesce unu nepotu, dara bisericile si numerosii lui servitori inca si au particic'a lorú din acea avere. Tax'a de ereditate face unu milionu si jumetate, care inainte cu dóue luni aru fi incursu in saculetielé austriace. Camerini au fostu candu au muritu de 92 ani. Carier'a si o a inceputu inainte cu 50 de ani, candu cá lucratoriu la dramuri meruia 50 centimi (cruce) pe dí.

Nr. 45—1

Concursu.

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. res. Bucovetu, ce este ingreuiata inclutulu comitatu alu Carasiului si Protopresbiteratulu gr. or. románu alu Fagetulu se escrie prin acést'a concursu.

Cu acésta statiune suntú impreunate urmatóarele emolumente anuale:

a) in bani gat'a: léfa anuale de 84 fl. v. a.

b) in naturale: 10 metie de gráu; 20 metie de cucuruзу; 100 ponti de sare; 100 ponti de clisa; 15 ponti de lumini; 8 orgii de lemne; unu lantiu de grádina si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invatiatoriu voru avé a indiestrá petitiunile lorú concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botediú, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursulu pedagogicu in institutulu preparandialu in Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum si purtarea lorú morala si politica si astfelu indiestrate le voru substerne Venerabilulu Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 15 Ianuariu calend. vechiu 1867.

Caransebesiu 8 Decembre 1866.

Consistoriuulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 46—1

Concursu.

Prin acést'a se publica tuturoru Invatiatoriloru si preparandiloru, cumca pre statiunea invatiatorésca romána din Saravol'a, indiestrata cu veniturile anuale de: 157½ fl. v. a. 2 jugere de aratura, 60 chible de gráu, 15 ponti de sare, 13 ponti de lumini, 100 ponti de clisa, 2 stângini de lemne, 10 stângini de paie si cortelu liberu — se deschide Concursulu pre lângá terminulu dela întâi'a publicare de patru semptemâni, pâna candu doritorii de a ocupá acestu postu suntú avisati a substerne acestui Consistoriu diecesanu recursurile sele cuviinciosu timbrate si provediute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pâna aci si despre purtarea sea morala si politica.

Din siedint'a Consistoriala scolastica in Temisiór'a tínta in 15 Novembre 1866.

Dreptmaritoriuulu Consistoriu Temisianu.

Din caus'a SS. Serbatori ale Nascerei Dlui nostru Iisusu Christosu, nrulu acest'a escu o dí inainte.